

Een flex-student schept in deeltijd voor de Ad (en het vervolg) simpelweg allerlei eigen mogelijkheden: mag je erin meegaan?

Inleiding

Enige tijd geleden mochten we de volgende vraag in ontvangst nemen: “*Stel dat een student zich aanmeldt voor een bekostigde Ad en aankondigt daarvoor drie jaren te gaan nemen (collegegeld wordt betaald door het bedrijf), en derhalve ons verzoekt een programma van 3 x 40 punten op te stellen: mag je hierop ingaan? En overigens, mogen we dan zo’n programma aan alle mensen in dezelfde positie aanbieden?*”

Een schitterend voorbeeld van de uitdagingen die met de Ad als tweejarige opleiding kan worden aangegaan, want dit bij een Bachelor doen zou een studieduur van zes jaren opleveren – iets dat men diep in de vorige eeuw nog wel deed, maar wat nu een optie is die volledig is achterhaald. Hoe moet je hierop antwoorden, formeel en gevoelsmatig? Zijn er voorbeelden te vinden als het gaat om de wet- en regelgeving? Is dit de bedoeling van het bekostigde onderwijs?

Aanleiding genoeg voor een interne sessie over het heft dat door zo’n student in eigen hand wordt genomen, een actie die mogelijk in de toekomst meer zal plaatsvinden – en de mogelijkheden die er zijn voor bekostigde aanbieders.

Toen

Mogelijk is het goed om even in de geschiedenis te duiken. Dit punt speelde in de vorige eeuw toen er een vraag kwam naar mogelijkheden voor ‘aanschuifonderwijs’ binnen een deeltijdse bachelor-opleiding. Werkenden wilden niet alleen hele opleidingen doen, maar ook delen ervan, zeker als ze konden worden gebruikt voor branchediploma’s en soortgelijke kwalificaties die door andere partijen dan de overheid worden erkend.

Maar deeltijdse hbo-opleidingen mochten zich hier niet mee inlaten. Het adverteren met ‘kom bij ons ’s avonds of op zaterdag voor wettelijk collegegeld een aantal onderwijseenheden volgen’ werd ten strengste verboden. Ook degenen die zich meldden met de mededeling dat het niet de bedoeling was om de gehele opleiding te doen – zelfs als ze alleen de propedeuse voor ogen hadden – dienden te worden geweigerd. Ook moest men erop wijzen dat dit zou leiden tot een verkapt vorm van aanschuifonderwijs, mede te controleren door te kijken naar slagings- en uitvalpercentages.

Private markt

Een gevolg was dat de private aanbieders een gat in de markt zagen, en onder meer hierdoor groeiden. Deze erkende ho-instellingen mogen wel onderdelen apart aanbieden en kunnen zo de gelegenheid geven om zowel op te gaan voor examens van bedrijfsopleidingen als voor de gehele NVAO-erkende opleiding te studeren.

BSA

Een van de maatregelen die in de wet werd opgenomen, was die voor het kunnen afgeven van een bindend studieadvies. Theoretisch gezien zouden deze deel-deeltijders tegen de lamp lopen en het aantal studiepunten niet kunnen halen. Maar bij deeltijd wordt het advies vaak pas na twee jaren afgegeven, of kent men een lage drempel, waarmee veel van die groepen niet kunnen worden uitgesloten.

Komt er een nieuwe constructie met de Ad?

Het is interessant om eens te kijken hoe hier tegenaan moet worden gekeken met de verdere invoering van de Ad-opleiding. De Ad kent werkenden als een belangrijke doelgroep, in de wetenschap dat het een tweejarige opleiding is, sterk gericht op de arbeidsmarkt. Maar ook de vraag naar flexibele studietrajecten blijft onverminderd hoog met de wijze waarop werken en studie kan worden gecombineerd. Dus certificaten en verklaringen voor zelfstandige eenheden zijn nog steeds aantrekkelijk.

Gedachten-experiment

Daarom hebben we een gedachtenexperiment uitgevoerd. De lezers en andere experts mogen dan gaan uitmaken wat het realiteitsgehalte ervan is. De politici mogen vervolgens besluiten of dit aanleiding is voor het voeren van de strategische discussies, maatschappelijk en economisch gezien. Op een rijtje de uitkomsten van onze sessie:

1. Het betreft een bekostigde Ad-opleiding van 120 studiepunten, op basis van de wet verdeeld over twee jaren van 60 studiepunten met voor elk jaar geld van de overheid.
2. Iemand benadert de opleiding en deelt mee dat hij in overleg met de werkgever heeft besloten om de studie over drie jaren te spreiden, ondersteund door het bedrijf. Hij verzoekt de opleiding een daarbij passende planning aan te leveren, in principe met 40 studiepunten per jaar (kan iets minder of meer zijn afhankelijk van de beschikbare eenheden en leerlijnen).
3. Het opleidingsmanagement geeft aan dat men uitgaat van twee jaren van 60 punten, maar toch bereid is een dergelijk individueel programma op te stellen, zonder enige verplichting ten aanzien van de consequenties bijvoorbeeld als er aanpassingen in het programma plaatsvinden voor het desbetreffende cohort.
4. Deze student volgt het aangereikte programma en betaalt elk jaar het wettelijk collegegeld zoals dat binnen de wettelijke kaders is toegestaan door de overheid.
5. Na twee jaar heeft deze student in ieder geval het eerste jaar afgerond, plus al een deel van het tweede leerjaar en krijgt derhalve geen negatief bindend studieadvies.
6. Hij behaalt vervolgens het Ad-diploma.
7. De opleiding ontvangt drie jaren lang overheidsbekostiging voor deze student.
8. Bij een her-beoordeling door de NVAO kan worden aangegeven dat dit de keuze van de student zelf is geweest.

Even een tussenstand opmaken. De opleiding kan in ethische zin het meewerken aan een niet door de overheid bedoelde constructie worden verweten, met een extra jaar aan inkomsten. Maar men heeft er geen reclame voor gemaakt. Echter, wat te doen als niet alleen deze persoon komt aankloppen, maar als hij een hele groep collega's uit de branche in de slipstream meeneemt: er een aparte groep van maken - en niks zeggen of gewoon doen?

9. Deze persoon levert de Ad-opleiding geen enkel verlies op, gezien de regels voor het hbo.
10. Gaat hij daarna een tweede Ad doen, direct of later, dan is er instellingscollegegeld binnen te halen, dus ook kostendekkend.
11. Echter, hij kan ook bewust kiezen voor het na een aantal jaren gaan volgen van een resterend bachelorprogramma. Dit kan andere geldelijke koek opleveren... Zeker als hij voor eenzelfde aanpak kiest nl. het doen van dit programma in drie jaar met zo'n 40 studiepunten per jaar.
12. De opleidingsmanagers van de Ad- en de bacheloropleiding slaan in deze wetenschap evenwel de handen ineen en adviseren deze persoon om in de komende jaren na de Ad allerlei certificaten te behalen die relevant zijn en meetellen voor de bacheloropleiding.
13. Op een gegeven moment komt het aanbod om de bachelorgraad te gaan behalen, met nog een resterend programma van een jaar (60 punten incl. afstudeeropdracht), gebaseerd op de eigenheid van de werkplek. De student betaalt wettelijk collegegeld en de opleiding ontvangt de overgebleven bekostiging voor het studiejaar. Ook kan de diplomabonus worden ingeboekt, mogelijk ter compensatie van de begeleiding van deze persoon tijdens de werkperiode.

Afsluitend kan worden gesteld dat het de overheid niks extra's heeft gekost, de persoon vier jaar heeft gestudeerd, de opleiding vraaggestuurd heeft gewerkt en de maatschappij weer een tevreden werkgever mag bijschrijven.